

Fővárosi Ítéletábra

Az ügy száma: 1.Pf.20.279/2022/4.

A felperes: felperes, felperes címe

A felperes képviselője: dr. Gere Dávid ügyvéd, ügyvéd címe

Az alperes: alperes, alperes címe.

Az alperes képviselője: dr. Tálosi Adrienn ügyvéd, ügyvéd címe

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 33.P.20.088/2022/11.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperes illetékfizetési kötelezettségére vonatkozó rendelkezését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg cég1 Kft.-nek (alperes címe.) 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget, valamint az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlára az államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a Fővárosi Önkormányzat értékesítésre hirdette meg a Budapest ingatlan címe szám alatti ingatlant 120 millió forint + áfa, minimálisan megajánlható vételárért. A négy pályázó közül a felperes 202 millió forint + áfa összegért lett a pályázat nyertese, tulajdonjogát 2020. október 16-án jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. Három hónappal később eladásra hirdette meg az ingatlant 1.500.000 euró áfával emelt összegéért.

[2] Az alperes szerkesztésében megjelenő origo.hu hírportálon 2021. december 1-jén „Több százmilliós haszonra tehetett szert a fővárosi ingatlanmutyi egyik vevője” címmel megjelent írásban arról írtak, hogy a fővárosi ingatlanmutyi egyik szereplője dupla áron próbált túladni egy 256 millió forintért megvásárolt telken. A cikk szerint Anonymus legújabb felvételén beszéltek arról, hogy az ingatlan címe ingatlan is korrupciós módon cserélhetett gazdát és a fővárosi ingatlanmutyiban ún. jutalékos rendszerben résztvevők busás haszonra tesznek szert korrupciós tranzakciók révén. Kiderült, hogy a korrupciós módon megszerzett ingatlanokat akár többszörös áron is tovább értékesíthetik. Az Anonymus felvételén szereplő tizenhárom ilyen ingatlan közül az egyik az ingatlan címe. szám alatti ingatlan, amelyet a főváros honlapja szerint a felperes vásárolt meg bruttó 256 és fél millió forintért majd nem sokkal azután, hogy tulajdonjogát bejegyezték, több mint a vételár duplájáért kezdte el árulni

az ingatlant. Visszautalt a Magyar Kétfarkú Kutypárt azon írására, amelyben többek között ezen ingatlan vásárlásáról, illetve eladási szándékáról adtak hírt. Közölték, hogy a felperest 2019 februárjában alapították, a székhelye település egyik házának pincéjébe van bejegyezve, a cég nettó árbevétele 2019-ben és 2020-ban is nulla forint volt. A jegyzett tőkéje 2020-ban az önkormányzat által eladott ingatlan vételárából megegyező mértékben emelkedett. A cég tulajdonosa egy zrt., amelynek vezérigazgatója egyben a kft. ügyvezetője is. A zrt. személy ingatlanmögul érdekelttségébe tartozik.

[3] A felperes 2021. december 21-én juttatott el helyreigazítási kérelmet az alpereshez, amely nem vezetett eredményre. A felperes a bíróságra 2022. január 7-én benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az előzetes kérelmével megegyező tartalmú helyreigazítás közzétételére. E szerint „Az origo.hu oldalon 2021. december 1. napján »Több száz milliós haszonra tehetett szert a fővárosi ingatlanmutyi egyik vevője« címmel megjelent cikk valótlan állításokat tartalmaz, a felperes-ről és a ingatlan címe szám alatti ingatlan értékesítéséről. A cikkben valótlanul állítottuk, illetve híreszteltük azt, hogy a felperes bármilyen szerepet töltene be, és bármilyen formában érintett lenne akármilyen »fővárosi ingatlanmutyiban«. A cikkben valótlanul állítottuk, illetve híreszteltük azt, hogy a felperes-nek bármilyen korrupciós ügylőhöz, jutalékhoz vagy csúszópénzhez lenne köze, illetve azt is, hogy az ingatlan címe. szám alatti ingatlan tárgyában a pályázatot személyre szabottan írták volna ki részére vagy az fű alatt került volna értékesítésre.

A fentiekkel szemben a valóság az, hogy a felperes az ingatlan címe. szám alatti ingatlant értékbecslést követően, nyilvános, több résztvevős pályázat útján licitnyertesként vásárolta meg, mint a legmagasabb árat ajánló ajánlattevő és az jelenleg is a tulajdonában áll.”

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsősorban arra hivatkozott, hogy a felperes elmulasztotta a tizenöt napos perindítási határidőt, mert a keresetet nem a szerkesztőség ellen terjesztette elő. Érdemben arra hivatkozott, hogy a közelmúlt egyik legnagyobb politikai botránya a Fővárosi Önkormányzat ingatlan-értékesítési gyakorlata volt. A perbeli írás nem az origo.hu sajtótermék címlapján jelent meg. A kifogásolt közlések nem tényállítások, hanem valós tényekből levont, okszerű következtetések, ennél fogva sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

[5] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a cég1 Kft.-nek 63.500 forint perköltséget és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására a Magyar Állam javára 36.000 forint eljárási illetéket.

[6] Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a keresetlevelet a felperes megfelelő határidőben terjesztette-e elő. Ismertette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. § (1) bekezdését, a 496. § (1) bekezdését, a 497. § (4) bekezdését, továbbá az 500. § (2) bekezdés f) pontját. Eseti döntésre is utalva úgy ítélte meg, hogy a felperes a keresetlevelet szabályszerűen nyújtotta be. A helyreigazítás iránti kérelmet a sajtószervhez juttatta el, a bíróság felhívására a szerkesztőséget perbe állította.

[7] Érdemi döntésének jogi alapjaiként ismertette Magyarország Alaptörvényének IX. cikkét, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1)–(3) bekezdéseit, a 10. § és a 12. § rendelkezéseit. Utalt a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma PK 12-15. számú állásfoglalásaira.

[8] A PK 12. számú állásfoglalásban rögzítettek tekintettel úgy ítélte meg, hogy a sérelmezett cikkben megjelentek alapvetően kellő ténybeli alappal rendelkező értékítéletek. A kifogásolt írás az elmúlt időszak egyik közérdeklődésre számot tartó eseményével összefüggésben jelent meg. A felperest a fővárosi „ingatlanmutyi” egyik szereplőjeként véleményezi, azt közli, hogy a felperes a megvásárolt telken dupla áron kívánt túladni. Azt a

következtetést vonja le, hogy a megvásárolt ingatlanhoz korrupciós módon jutott, általánosságban írja le a fővárosi „ingatlanmutyi” lényegét.

[9] Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában foglaltakra utalva rögzítette, hogy a közszereplőknek a közvagyonnal kapcsolatos ügyei szabad vita tárgyai. A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan az alperes a fővárost érintő ingatlanokkal kapcsolatos ügyek vonatkozásában általános megállapításokat tett, a cikk címében, továbbá a cikkben is közölt tényadatokat a felperesről. Ilyennek tekinthető, hogy mennyiért vásárolta, majd mennyiért árulta az ingatlant. A cikk kontextusában értékelve az állapítható meg, hogy az alperes a korábban több ingatlan vonatkozásában felmerült korrupció lehetőségéből azt a következtetést vonta le, hogy a felperes is részese lehetett ennek. Az „ingatlanmutyi” kifejezés önmagában is csak vélemény. A felperes nem vitatta a vásárlással, illetőleg az értékesítéssel kapcsolatos tényadatokat, melyek önmagukban alapul szolgálhatnak arra, hogy az alperes a cikkben foglalt következtetéseket levonja.

[10] A helyreigazítási kérelem első pontja az „ingatlanmutyi” kifejezéshez kapcsolódik, az értékítélet véleménynek tekintendő. A második közlés általánosságban fogalmazza meg a jelenleg is vitatott, főváros által végzett vagyongazdálkodási módszert, amely a szövegösszefüggésre is tekintettel megállapíthatóan az eddig feltárt ténybeli alapokon nyugvó következtetés. Mivel a közlés valótlán tényállítást nem tartalmaz, a valóság közzététele sem indokolt.

[11] A felperest pervesztességére tekintettel kötelezte az alperes szerkesztésében megjelenő sajtótermék kiadójának javára a perköltség megfizetésére.

[12] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte oly módon, hogy a bíróság a keresetnek megfelelően kötelezze az alperest a helyreigazítás közzétételére. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 263. § (1) bekezdését és 279. § (1) bekezdését, továbbá az Smtv. 4., 12. és 10. §-ának rendelkezéseit.

[13] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen tekintette a sérelmezett közléseket véleménynek. A szövegösszefüggésből következően a cikk írója a felperest „ingatlanmutyi” szereplőjeként tünteti fel, illetve olyan cégnek, mely korrupciós úton, csúszópénzért szerezhetett ingatlantulajdont. Hivatkozott arra, hogy a perbeli írással azonos tartalmú sajtóközlemény miatt a Fővárosi Törvényszék 40.P.20.087/2022. számú eljárásában a keresetnek helyt adó döntést hozott. Fenntartotta érvelését a közlések értékelése vonatkozásában. Álláspontja szerint a cikkben az alperes hivatása szabályait megszegve tette meg valótlán állításait. Hivatkozott a perbeli írásban is említett korábbi cikkekre, amely a teljes tényállást tárja fel. A perbeli írás azonban egyes tények elhallgatásával és különböző csúsztatásokkal valótlán képet festett a felperesről és a perbeli ingatlan adásvételéről. A felperes nyilvános pályázat útján szerezte meg az ingatlant, ami önmagában kizárja, hogy „ingatlanmutyi” részese lenne. Az ítélet nem adja indokát annak sem, hogy a felperesnek miért kellene túrníe azt, hogy a cikk róla értekezzen. Idézte a keresetének helyt adó ítéleti megállapításokat. Ezen túlmenően az alperes semmilyen bizonyítékot nem csatolt, bizonyítási indítvánnyal nem élt a cikkben sérelmezett közlések valóságának igazolására. A felperes másodfokú perköltséget nem igényelt.

[14] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelte, a megállapított tényekből levont jogi következtetése helyes. Hangsúlyozta, hogy a kifogásolt közlés aktuális politikai vitához kapcsolódik, az alperes a fenti vitához kapcsolódóan tájékoztatta a közvéleményt egy másik sajtószervnél megjelent cikkről. Az alperes joga és kötelessége tájékoztatni az olvasókat a közéleti eseményekről. A kifogásolt közlés nem tartalmaz valótlán tényállítást, ezért sajtó-

helyreigazításnak nincs helye. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a felperest marasztalja a perköltségben, annak összegét mérlegeléssel állapítsa meg.

[15] A fellebbezés alaptalan.

[16] A fellebbezés az elsőfokú ítéletnek a keresetlevél benyújtásának szabályszerűségével kapcsolatos érveit nem érintette, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátokra figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a kereset érdemi részét érintő döntését bírálta felül.

[17] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján sajtóhelyreigazítást az érintett a róla közölt valótlan tények állítása, híresztelése vagy a valós tények hamis színben történő feltüntetése miatt igényelhet a sajtószervtől.

[18] A felek között a szöveg értelmezése alapján abban volt vita, hogy a sérelmezett közlések vélemények, vagy tényállítások.

[19] Az Alkotmánybíróság több döntésében is foglalkozott a tények és vélemények elhatárolásának problémájával. A 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban arra az álláspontra jutott, hogy az „Alkotmány a véleménynyilvánítási szabadság megfogalmazásánál nem tesz kifejezett különbséget tényközlés és értékítélet között”. Ez a szabadság magába foglalja mindenféle közlés szabadságát függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Önmagában valamely tény közlése is véleménynek minősülhet, hiszen magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt, azaz a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán az értékítéletekre. A véleménynyilvánítás szabadsága határainak megvonásakor azonban indokolt különbséget tenni értékítélet és tényközlés tekintetében” {megerősítette: 7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [49]}. A közügyek vitatása során megfogalmazódó értékítéletek fokozott védelmet élveznek, az azonban ebben az esetben sem vonatkozhat a tények meghamisítására {7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [17]}.

[20] Az Alkotmánybíróság a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban egyedi ügy felülvizsgálata során állította fel a közügyek vitatását érintő tényállítások és értékítéletek megkülönböztetéséhez szükséges alkotmányos mércét. Utalt az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára, amely figyelembe veszi a megjelenés körülményeit, a közlés tartalmát, kontextusát is annak megállapítása során, hogy a közlés a közügyek vitatását érinti-e. Arra az általános felfogásra, hogy „amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor tényállításról van szó”, míg „az értékítéletek közös sajátossága, hogy az igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható” (bizonyíthatósági teszt). A határeseteket az ún. értékítélettel terhelt tényállítások jelentik {13/2014. (IV. 18.) AB határozat [37], [40]}.

[21] Az elsőfokú bíróság helytállóan tulajdonított jelentőséget az Alkotmánybíróság ezen határozatában felállított mércének. E szerint ugyanis „a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat Indokolás [39]}.

[22] „Ezt követően hasonló szempontok alapján abban szükséges dönteni, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. A véleménysszabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak tekinthető-e. Vagyis e minősítésnek azért kell összhangban állnia az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménysszabadság követelményeivel, mert egyben döntően és közvetlenül befolyásolja annak határait is, így az alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat Indokolás [40]}.

[23] A másodfokú bíróság is úgy ítélte meg, hogy a perbeli cikk közügyekben való megszólalásnak minősül, aktuális témát dolgoz fel, ezért megítélése során a véleménynyilvánítási szabadság magasabb szintű védelmét kell biztosítani. Nem annak van ugyanis jelentősége, hogy a felperes magánszemélyként kötött adásvételi szerződést, hanem annak, hogy az üzlet a közvagyonra érinti, ezért az közügynek tekinthető. Az ilyen ügyekkel kapcsolatos vélemények szabadon kifejezhetők. Az „Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletet és személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleménysszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatot tartalmaznak. (...) Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleménysszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. {erről lásd: 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49]-[50]}.

[24] Csak abban az esetben szükséges helyreigazítani, ha az teljes egészében légből kapott, szándékosan torzítja el a tényeket.

[25] A Fővárosi Önkormányzat ingatlangazdálkodási gyakorlatával összefüggésben a cikk megjelenését megelőző időszakban számos kritikus megnyilvánulás jelent meg a magyar sajtóban. Ezek egyik formája az „Anonymus” elnevezésű vlogger időszakos megjelenése. Az általa közzétett videókban valódi arc és név nélkül megjelenve minősíti a Fővárosi Önkormányzat egyes ingatlanokkal kapcsolatos szerződéseit, összességében „ingatlanmutyinak”. Egy ilyen megszólalással kapcsolatos hírt tett közzé az alperes a magyarnemzet.hu honlapon megjelent írást megismételve.

[26] Helytállóan állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli megszólalás aktuális közügyben történt. Olyan vagyongazdálkodással kapcsolatos témát érint, amely a közvélemény figyelmére alappal tart igényt. A cikk szövegét a PK 12. számú állásfoglalásban is kifejtett szempontokra figyelemmel értelmezve az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a cikk kiinduló pontja maga is egy értékítélet. Az, hogy a Fővárosi Önkormányzat ingatlan eladásait – melyek egyike a felperest érintő adásvétel – „ingatlanmutyinak” lehet-e tekinteni, nyilvánvalóan nem bizonyítható tény, hanem vélemény (értékítélet). Ebből viszont az is következik, hogy a felperes kérelme első pontjában olyan értékítéletet sérelmez, amely téves volta ellenére sem lehet tárgya sajtó-helyreigazításnak. A felperest érintő ingatlan vételével, illetve annak eladási szándékával kapcsolatos tényadatok helyességét a felperes nem vitatta, mindössze azt sérelmezte, hogy azt „ingatlanmutyinak” minősítették. Az ilyen ténybeli alapokon nyugvó következtetés alappal nem sérelmezhető.

[27] A teljes szövegkontextusra, annak megfogalmazási módjára is figyelemmel nem tekinthető tényállításnak az sem, hogy a perbeli szerződés is egyike azoknak, amelynek során az ingatlant „fű alatt adhatott tovább a főváros”, amely érintett „csúszópénzben”, „korrupcióhoz” vagy törvénytelen jutalékhoz van köze, a pályázatot, amelyben nyertes lett „személyre szabottan írták ki”. A szöveg sérelmezett részeinek értékelésekor a Kúria irányadó gyakorlata szerint „figyelemmel kell lenni arra, hogy egy-egy vélemény megfogalmazása magában foglalhat tényállításokat is, de ez nem feltétlenül változtatja az egész közlés

lényegét, mondanivalóját”. Amennyiben „az írás a maga egészében kritikának minősül, annak egyes részeit, így a kereset tárgyává tett kiragadott közléseket sem lehet ettől eltérően tényállításnak minősíteni” (Pfv.IV.20.771/2019/4. számú ítélet).

[28] Nem vitás, hogy a cikk szerzője az általa használt minősítéseket mindössze a vételár és a meghirdetett eladási ár alapján fogalmazta meg, az ügylet részleteit nem tárta fel, azonban az ismertetett tények alapján a logika szabályai szerint megalkothatók, emiatt az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján helyreigazítással nem érinthetők.

[29] A fentiek alapján ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[30] Észlelte azonban a másodfokú bíróság, hogy a felperes a kereseti illetéket a keresetlevél benyújtásakor megfizette, ezért e körben az ítéletet a Pp. 383. § (6) bekezdésére is figyelemmel részben megváltoztatta és mellőzte az illeték állam javára történő megfizetésére vonatkozó rendelkezést.

[31] A fellebbezés eredménytelensége folytán a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó 83. § (1) bekezdése és a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az alperesnek a másodfokú eljárással összefüggésben felmerülő és az ügyvédi munkadíjból álló perköltségét megfizetni, amelynek a mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A perköltség megfizetését az alperes kiadója javára kell teljesítenie.

[32] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2022. június 9.

dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Stecbauer Anita s.k.
bíró